

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121010151
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2121010151.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a JUDr. Kataríny Batisovej, v trestnej veci odsúdeného M. E., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 12.3.2021 č.k. 29PP/34/2021-34, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13.5.2021 takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje v celom rozsahu.

II. Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného M. E., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom H., okr. Nové Zámky, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 5.11.2019 sp. zn. 1T/43/2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.2.2020 sp. zn. 4To/140/2019, zamietá.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s poukazom na § 66 ods.1 písm. b), § 66 ods. 2 Tr. zák. tak, že odsúdeného M. E., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom H., okres Nové Zámky, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, podmiennečne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 05.11.2019, sp.zn. 1T/43/2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 27.02.2020, sp.zn. 4To/140/2019. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. súd určil odsúdenému skúšobnú dobu v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov.

2. Proti uvedenému uzneseniu podal prokurátor priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť, ktorú bližšie odôvodnil nasledovne (skrátene):

2.1. Pokiaľ ide o disciplinárnu odmenu zo dňa 10.02.2021, o tejto sa súd dozvedel skončením dokazovania po záverečnom návrhu intervenujúceho prokurátora, teda súd nevykonal žiadne dokazovanie (pozn. nie je zrejmé ani za čo bola odsúdenému udelená).

2.2. Napriek skutočnostiam vyplývajúcim zo správy z ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou je v neprospech odsúdeného jeho opakovaná trestná činnosť s počte 6 záznamov. Opakované páchanie druhovo identickej trestnej činnosti - krádeže a podvodu, svedčia o tom, že v prípade odsúdeného M. E. nemožno očakávať, že by v budúcnosti viedol riadny život. Odsúdený pritom nepáchal trestnú činnosť len vo forme prečinov, ale aj vo forme zločinov, pričom aj v súčasnej dobe je trestne stíhaný, o čom svedčí skutočnosť, že v pedagogickej dokumentácii evidujú voči nemu ďalšie trestné stíhanie. Preto samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti. Závažnosť spáchaného trestného činu, rovnako ako skutočnosť, do akého ústavu je odsúdený zaradený, je potrebné hodnotiť v súvislosti s otázkou, či vzorné správanie sa odsúdeného vo výkone trestu a jeho vzťah k práci je výrazom jeho skutočné o polepšenia a či teda je možné od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. S

ohľadom na kriminálnu minulosť odsúdeného, keďže tento nepáchal len menej závažnú trestnú činnosť, bude splnenie materiálnej podmienky, t. j. že bude odsúdený viesť riadny život, skôr veľmi výnimočné.

2.3. Vzhľadom na to, že odsúdený po dobu vyše dvoch rokov výkonu trestu odňatia slobody a výkonu väzby získal len dve disciplinárne odmeny, a to tesne pred podaním žiadosti o podmiennečné prepustenie, že v minulosti nedisponoval trvalým zamestnaním, pričom aj počas výkonu trestu neprejavil záujem o vzdelávania a ani rekvalifikačný kurz, dobré hodnotenie jeho správania sa je nutné v tomto smere hodnotiť len ako prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody, a preto nepredstavuje skutočné preukázanie polepšenia sa. Vzhľadom na to že odsúdený sa v minulosti trestnej činnosti dopúšťal opakovane, a to aj potom, kedy bol spoločnosťou upozornený na protiprávnosť jeho prvotných excesov vo forme podmiennečného odsúdenia, niet záruky, že v budúcnosti povedie riadny život, čoho dôkazom je ďalšie trestné stíhanie. Za takejto situácie ani deklarované zabezpečenie bývania a zamestnania obavu z možného opätovného spáchania trestnej činnosti odsúdeným v prípade jeho podmiennečného prepustenia neeliminuje.

2.4. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody má za to, že u M. E. nie sú splnené všetky zákonné podmienky pre jeho podmiennečné prepustenie a preto navrhujem, aby nadriadený súd vyhovel sťažnosti prokurátora a v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnuté uznesenie Okresného súdu v Trnave zo dňa 12.03.2021 sp. zn.: 29PP/34/2021 v celom rozsahu zrušil a sám vo veci rozhodol.

3. Odsúdený sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

4. K odvolaniu prokurátora sa vyjadril odsúdený podaním zo dňa 29.03.2021, v ktorom uvádza, že sa ponaučil a je mu ľúto spáchanie skutkov. Za čas strávený vo výkone trestu si uvedomil svoje chyby. Bude dodržiavať a rešpektovať zákony a už sa nedopustí žiadneho trestného činu.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. 5. Krajský súd v Trnave ako nadriadený orgán na podklade riadne a včas podanej sťažnosti prokurátorom, preskúmal podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výrokovej časti napadnutého uznesenia, aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť podaná okresným prokurátorom je dôvodná.

6. Z ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona vyplýva, že na to, aby mohol byť odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody musia byť splnené súčasne okrem formálnej podmienky spočívajúcej vo vykonaní zo zákona stanovenej časti uloženého trestu aj dve materiálne podmienky, ktoré spočívajú v tom, že odsúdený svojím správaním vo výkone trestu odňatia slobody preukázal polepšenie a tiež v tom, že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

7. Sťažnostný súd v rámci prieskumnej povinnosti zistil, že postup súdu prvého stupňa pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nebol správny a v súlade so zákonom.

8. Prvostupňový súd zistil všetky rozhodné skutočnosti pre svoje rozhodnutie a dospel k správne mu záveru, že odsúdený splnil formálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože vykonal 2/3-iny uloženého trestu. Nesprávne však posúdil splnenie materiálnych podmienok.

9. Pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život.

10. Plnenie si základných povinností vo výkone trestu je nevyhnutnou podmienkou ako samotnej adaptácie, tak aj celého priebehu výkonu trestu odňatia slobody a keďže odsúdený svojou vlastnou aktivitou, ktorú možno objektivizovať najmä cez disciplinárne odmeny (ku získaniu ktorých došlo až s blížiacim sa dátumom podmiennečného prepustenia) nepreukázal zvýšenú snahu po náprave, jeho správanie vo výkone trestu je skôr výrazom prispôsobenia sa samotnému režimu výkonu trestu a nie prejavom jeho vyššej aktivity plnenia si svojich povinností a polepšenia sa. Vykonaným dokazovaním nebolo jednoznačne preukázané splnenie prvej materiálnej podmienky na podmiennečné prepustenie, a preto na naplnenie účelu trestu v zmysle Trestného zákona bude potrebné na odsúdeného pôsobiť výchovnými prostriedkami počas výkonu celého trestu.

11. Sťažnostný súd zdôrazňuje že pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky, t. j. predpoklad vedenia riadneho života po prepustení z výkonu trestu, je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti ako aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

12. Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života však podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že nebude páchať proti spoločenskú činnosť a bude viesť život v súlade so spoločenskými záujmami. Podmienečné prepustenie je na mieste len vtedy, keď všetky okolnosti prípadu odôvodňujú predpoklad, že pre spoločnosť nie je reálne riziko recidívy odsúdeného, ak bude žiť na slobode.

13. Prokurátor správne poukázal na trestnú minulosť odsúdeného, ktorá vyvoláva zreteľnú obavu z recidívy jeho protiprávneho správania sa v prípade jeho podmienečného prepustenia. Odsúdený už bol v minulosti súdne trestaný (má 6 záznamov), bola mu daná možnosť preukázať polepšenie aj prostredníctvom inštitútu podmienečného odsúdenia, avšak túto možnosť odsúdený nevyužil a opätovne sa dopustil trestnej činnosti, za ktorú bol aj odsúdený. Uvedené nasvedčuje tomu, že jeho aktuálne správanie vo výkone trestu je len výsledkom prispôsobenia sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody a nie dôsledkom jeho skutočného polepšenia, ktoré by dávalo nádej, že už v budúcnosti povedie riadny život. Sťažnostný súd sa stotožňuje s tvrdením prokurátora, že zmysel podmienečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby po vykonaní zákonom stanovenej doby, prípadne za dobré správanie vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

14. Odsúdeného je, vzhľadom na páchanie druhovo obdobnej trestnej činnosti (majetkovej) možné považovať za špeciálneho recidivistu. Páchanie trestnej činnosti nie je teda u odsúdeného len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane pácha trestnú činnosť. Z týchto skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. V jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

15. Početnosť predchádzajúcich odsúdení, opakované páchanie druhovo obdobnej trestnej činnosti, uplatnenie inštitútu podmienečného odsúdenia, vedú potom k logickému záveru, že ani predchádzajúce odsúdenia, ani príležitosť daná mu podmienečným odsúdením nemali na neho ten výchovný účinok, aby ho viedli k riadnemu životu. Niet prečo sa rozumne domnievať, že podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel.

16. Sťažnostný súd zdôrazňuje, že predmetné skutočnosti mal prvostupňový súd zohľadniť pre potrebu významnejšej ochrany spoločnosti, pretože iba konštatovanie o polepšení odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody nie je celkom dostatočným odôvodneným očakávaním, že odsúdený povedie v budúcnosti riadny život.

17. Skutočnosti uvádzané odsúdeným vo vyjadrení sú v kontexte vyššie uvedeného nedostatočné na to, aby súd zvážil jeho podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

18. Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

19. Z vyššie uvedených dôvodov, krajský súd v zmysle ustanovenia § 194 odsek 1 písmeno a) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu a podľa § 66 odsek 1 písmeno b) Trestného zákona žiadosť odsúdeného o podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.